

# Warunki pracy w województwie wielkopolskim w 2019 r.

30.06.2020 r.

 **86,8**

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości

W porównaniu z 2018 r. liczba osób pracujących w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem zmniejszyła się z 88,5 do 86,8. W ciągu roku zlikwidowano lub ograniczono działanie czynników szkodliwych wobec 38,1 tys. osób (liczonych tyle razy na ile czynników byli narażeni), a wobec 19,9 tys. zagrożenia ujawniono lub stwierdzono fakt powstania.

## Podstawowe informacje

W 2019 r. badaniem warunków pracy objęto 8,4 tys. jednostek zatrudniających łącznie 760,9 tys. osób. Spośród tej grupy w warunkach zagrożenia pracowało 66,0 tys. osób (liczonych jeden raz w grupie czynnika przeważającego), co stanowiło 8,7% zatrudnionych badanej zbiorowości. W 7,0 tys. zakładów nie stwierdzono niekorzystnych warunków pracy.

Większość zagrożeń dla zdrowia i życia powodowały czynniki związane ze środowiskiem pracy, wynikające z przekroczenia dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych oraz natężeń fizycznych. W 2019 r. na tego typu zagrożenia narażonych było 42,4 tys. osób, tj. 64,3% pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia (w 2018 r. 66,7%). Zagrożenia związane z uciążliwością pracy (praca w wymuszonej pozycji ciała, w warunkach ciężkiego wysiłku fizycznego lub w warunkach szczególnej uciążliwości) dotyczyły 12,0 tys. osób, czyli 18,1% zatrudnionych badanej zbiorowości (w 2018 r. 14,5%). Na szkodliwy wpływ czynników mechanicznych związanych z maszynami szczególnie niebezpiecznymi narażonych było 11,6 tys. osób, tj. 17,6% pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia (w 2018 r. 18,8%).

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia najczęściej byli narażeni na czynniki związane ze środowiskiem pracy

**Tablica 1. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia<sup>a</sup>**

Stan w dniu 31 XII

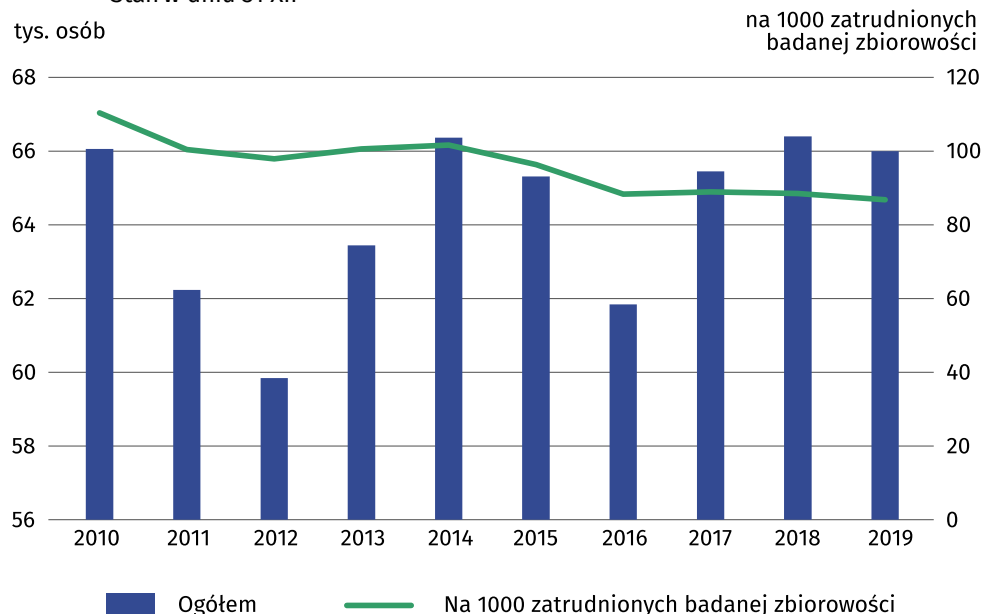
Wyszczególnienie	2018		2019	
	w tysiącach		2018=100	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości
<b>Ogółem</b>	<b>66,4</b>	<b>66,0</b>	<b>99,4</b>	<b>86,8</b>
Zagrożenia				
związane ze środowiskiem pracy	44,3	42,4	95,8	55,8
związane z uciążliwością pracy	9,7	12,0	123,8	15,7
czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	12,5	11,6	93,5	15,3

<sup>a</sup> Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

W stosunku do 2018 r. blisko o jedną czwartą wzrosła liczba osób zagrożonych uciążliwością pracy (o 2,3 tys. osób). Zmniejszyła się natomiast liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy (o 1,9 tys. osób, tj. o 4,2%) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi (o 0,8 tys. osób, tj. o 6,5%).

### Wykres 1. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia<sup>a</sup>

Stan w dniu 31 XII



<sup>a</sup> Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

### Tablica 2. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia<sup>a</sup> w 2019 r.

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zagrożenia		
		związane ze środowiskiem pracy	związane z uciążliwością pracy	czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi
<b>OGÓŁEM</b>	<b>66047</b>	<b>42449</b>	<b>11953</b>	<b>11645</b>
w tym:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	782	534	114	134
Przemysł	48208	34221	4871	9116
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	43239	33065	3710	6464
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <sup>Δ</sup>	3163	153	485	2525
Budownictwo	2481	1235	931	315
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <sup>Δ</sup>	10721	4445	4784	1492
Transport i gospodarka magazynowa	2187	644	1072	471
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	90	54	15	21
Administrowanie i działalność wspierająca <sup>Δ</sup>	71	47	12	12
Edukacja	214	152	22	40
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1203	1112	84	7

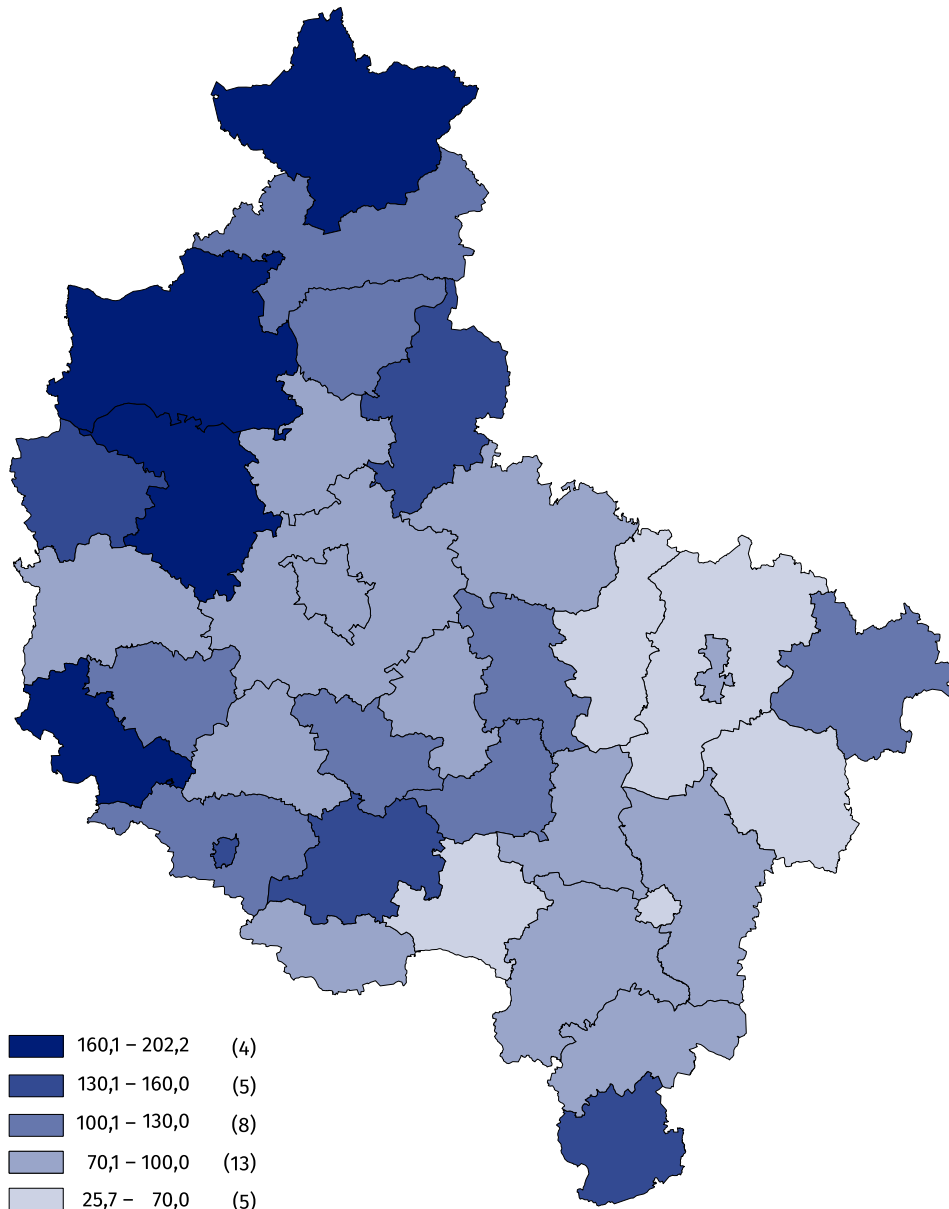
<sup>a</sup> Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

Zbiorowość kobiet pracujących w warunkach zagrożenia w 2019 r. liczyła 13,0 tys. osób i stanowiła 19,7% wszystkich pracujących w warunkach zagrożenia (o 1,6 p.proc. więcej niż przed rokiem). W przeliczeniu na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości, najbardziej narażone były kobiety pracujące w jednostkach zajmujących się opieką zdrowotną i pomocą społeczną (27,3 wobec 17,1 średniej dla kobiet w województwie) oraz przetwórstwem przemysłowym (26,6).

Kobiety stanowiły prawie jedną piątą zatrudnionych w warunkach zagrożenia

**Mapa 1. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia<sup>a</sup> na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości w 2019 r.**

Stan w dniu 31 XII



Wielkopolskie = 86,8

W nawiasach podano liczbę powiatów.

<sup>a</sup> Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

W ujęciu terytorialnym w województwie wielkopolskim najtrudniejsze warunki pracy występowały w powiecie wolsztyńskim, gdzie co piąta osoba była narażona na pogorszenie stanu zdrowia oraz powiatach: złotowskim, szamotulskim i czarnkowsko-trzcianeckim (co szósta osoba pracowała w warunkach zagrożenia).

## Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według czynników zagrożeń

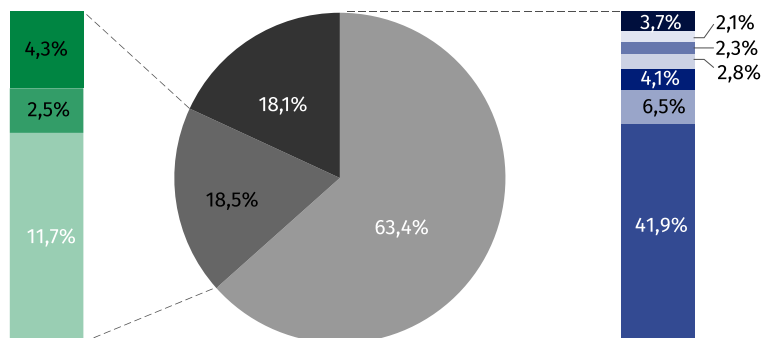
Osoby zatrudnione w warunkach zagrożenia mogą być narażone na kilka czynników szkodliwych jednocześnie, tj. na czynniki szkodliwe związane ze środowiskiem pracy, uciążliwością pracy oraz na czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi. Poniżej przedstawiono dane dotyczące osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia liczonych tyle razy na ile czynników szkodliwych są narażeni.

W końcu 2019 r. liczba zatrudnionych narażonych na zagrożenia wyniosła 74,1 tys. wobec 76,4 tys. przed rokiem. Większość z nich stanowiły zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy (63,4%; tj. 47,0 tys. osób) spowodowane przez: hałas (41,9%), mikroklimat zimny (6,5%) oraz pyły przemysłowe (4,1%).

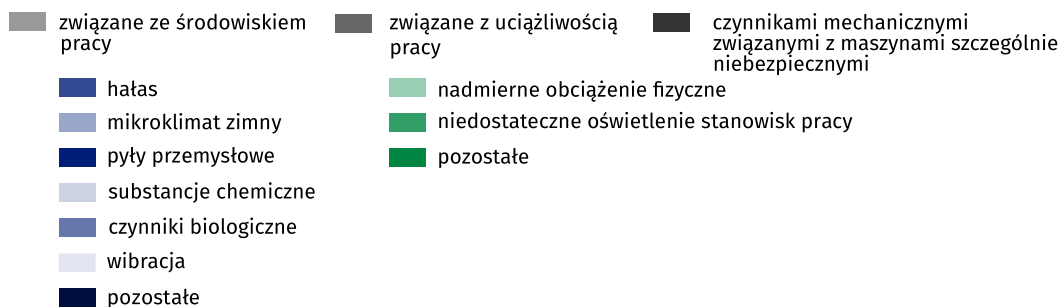
Czynniki zagrożeń związane ze środowiskiem pracy stanowiły 63,4% wszystkich zagrożeń

**Wykres 2. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia<sup>a</sup> według czynników zagrożeń w 2019 r.**

Stan w dniu 31 XII



Zagrożenia:



<sup>a</sup> Liczeni tyle razy, na ile czynników szkodliwych są narażeni; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9.

W 2019 r. zlikwidowano lub ograniczono 22,5 tys. zagrożeń związanych z czynnikami środowiska pracy (w 2018 r. 23,1 tys.), jednocześnie stwierdzono 10,5 tys. nowo powstałych lub nowo ujawnionych zagrożeń (w 2018 r. 14,6 tys.).

Zagrożenia związane z uciążliwością pracy, np. wymuszoną pozycją ciała, ciężkim wysiłkiem fizycznym, niedostatecznym oświetleniem stanowiska pracy itp., dotyczyły 13,7 tys. osób (18,5% wszystkich zagrożeń). W stosunku do 2018 r. zaobserwowano prawie dwukrotny wzrost zatrudnionych w warunkach zagrożenia nadmiernym obciążeniem fizycznym. Najbardziej narażeni na taką sytuację byli pracujący w jednostkach zajmujących się handlem; naprawą pojazdów. W warunkach zagrożenia związanego z uciążliwością pracy zlikwidowano lub ograniczono 11,1 tys. zagrożeń (w 2018 r. 7,2 tys.), równocześnie ujawniono lub stwierdzono fakt powstania nowych zagrożeń w przypadku 6,5 tys. zatrudnionych.

Na szkodliwy wpływ czynników mechanicznych związanych z maszynami szczególnie niebezpiecznymi narażonych było 13,4 tys. osób (18,1% wszystkich osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia). W tej grupie w ciągu roku zlikwidowano lub ograniczono 4,6 tys. zagrożeń (w 2018 r. 4,9 tys.), w tym samym czasie zarejestrowano 2,9 tys. zagrożeń nowo powstałych lub nowo ujawnionych (w 2018 r. 2,8 tys.).

Zarówno w grupie zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy, jak i jej uciążliwością oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami niebezpiecznymi przewaga zagrożeń poddanych likwidacji lub ograniczeniom nad nowo powstałymi i ujawnionymi wskazuje na pozytywną zmianę w zakresie warunków pracy.

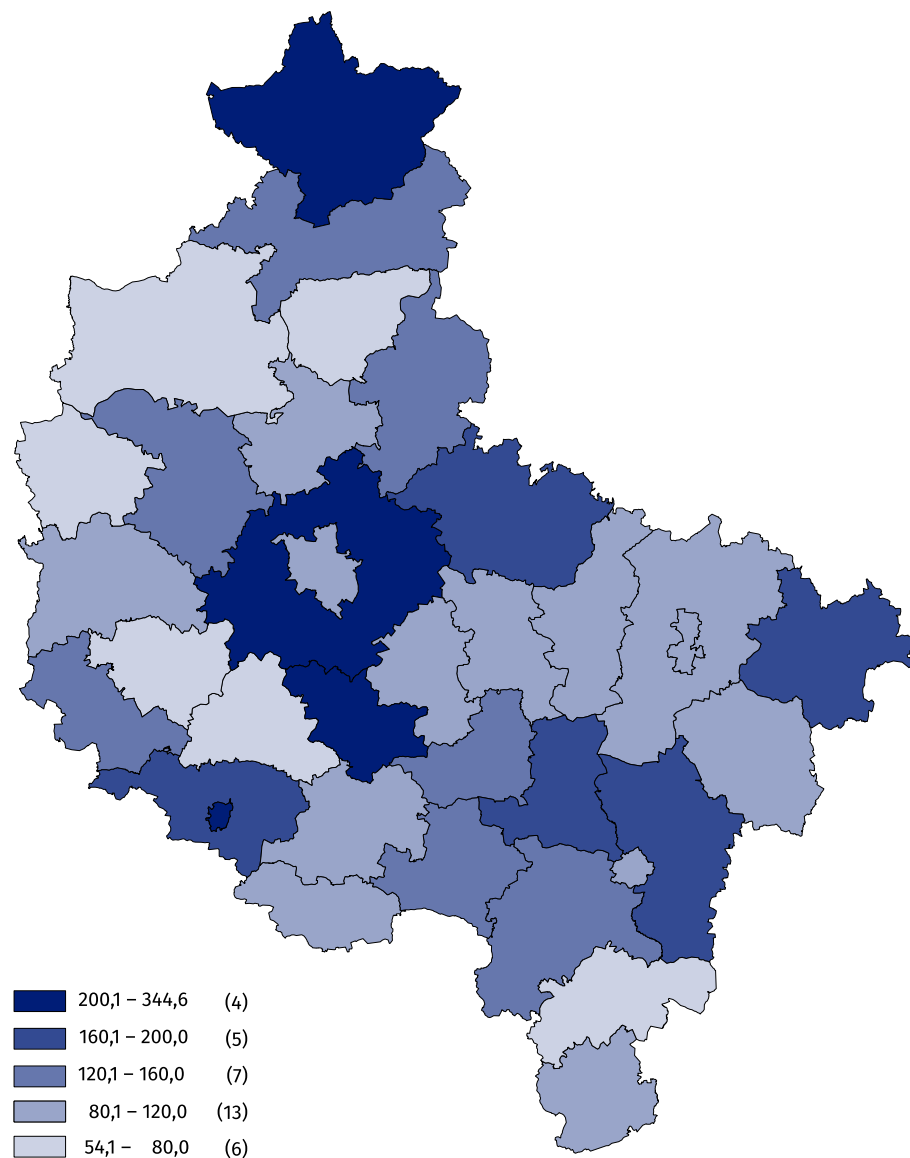
Nadmierne obciążenie fizyczne stanowiło 63,4% wszystkich zagrożeń związanych z uciążliwością pracy

## Działania profilaktyczne – ocena i eliminacja ryzyka zawodowego

W ramach badania warunków pracy zbierane są również informacje dotyczące działań profilaktycznych związanych z oceną ryzyka zawodowego. W 2019 r. w zakładach objętych badaniem taką ocenę przeprowadzono dla 187,5 tys. stanowisk pracy, na których pracowało 288,9 tys. osób (w 2018 r. 160,2 tys. stanowisk i 213,1 tys. zatrudnionych). Większość tych stanowisk pracy znajdowała się w jednostkach zajmujących się: przetwórstwem przemysłowym (33,7%), handlem; naprawą pojazdów samochodowych (30,1%) oraz transportem i gospodarką magazynową (18,6%).

Ocenę ryzyka zawodowego przeprowadzono dla 187,5 tys. stanowisk pracy (o 27,2 tys. więcej niż w 2018 r.)

**Mapa 2. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe<sup>a</sup> na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości w 2019 r.**



W nawiasach podano liczbę powiatów.

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9.

Występowanie ryzyka zawodowego zostało wyeliminowane lub ograniczone na 88,0 tys. stanowiskach pracy, na których pracowało 120,8 tys. osób. Spośród tej grupy 98,2 tys. otrzymało środki ochrony indywidualnej, wobec 53,2 tys. osób zastosowano środki organizacyjne oraz dla 45,4 tys. środki techniczne.

Liczba zatrudnionych na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem wyniosła 379,7 osób (283,7 w 2018 r.). Wskaźnik w przypadku stanowisk pracy, na których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe ukształtował się na poziomie 158,8 osób (124,5 w 2018 r.).

W 2019 r. największą skalę wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy odnotowano w zakładach znajdujących się w: powiecie złotowskim (344,6 na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości), Lesznie (329,0), powiecie poznańskim (244,6) oraz śremskim (208,7).

### **Świadczenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych i uciążliwych**

Osobom pracującym w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia przysługuje prawo do korzystania ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych lub uciążliwych.

Według stanu w połowie grudnia 2019 r. pracownicy najczęściej korzystali z napojów (52,5 tys. osób, tj. o 2,4% więcej niż przed rokiem) oraz posiłków profilaktycznych (30,8 tys., tj. o 4,2% mniej). Ponadto z innych środków odżywczych skorzystało 3,4 tys. osób (o 19,7% mniej niż w 2018 r.), z dodatkowych urlopów – 2,1 tys. (o 1,7% więcej), a ze skróconego czasu pracy – 1,2 tys. (o 23,7% mniej).

W sektorze prywatnym więcej osób niż w sektorze publicznym korzystało z napojów (77,7% wszystkich beneficjentów tego rodzaju świadczeń), posiłków profilaktycznych (68,2%), innych środków odżywczych (93,3%) oraz skróconego czasu pracy (77,5%). Natomiast w sektorze publicznym więcej pracowników skorzystało z dodatkowych urlopów (63,4%).

Najbardziej rozpowszechnionym rodzajem świadczeń były napoje oraz posiłki profilaktyczne

W opracowaniu zastosowano skrócone nazwy sekcji PKD, skróty oznaczając znakiem „Δ”. Pełne nazwy dostępne są na stronie GUS pod adresem: <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/>

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:  
**Urząd Statystyczny w Poznaniu**  
**Dyrektor Jacek Kowalewski**  
tel: 61 2798 266

Rozpowszechnianie:  
**Wojewódzkie Informatorium Statystyczne**  
**Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych**  
tel: 61 2798 320, 61 2798 323  
e-mail: [informatoriumPOZ@stat.gov.pl](mailto:informatoriumPOZ@stat.gov.pl)

Współpraca z Mediami:  
**Arleta Olbrot**  
**Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych**  
tel: 61 2798 345  
e-mail: [a.olbrot@stat.gov.pl](mailto:a.olbrot@stat.gov.pl)



[poznan.stat.gov.pl](http://poznan.stat.gov.pl)



[@Poznan\\_STAT](https://twitter.com/Poznan_STAT)



[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

#### **Powiązane opracowania**

[Warunki pracy w 2018 r. – publikacja roczna](#)

#### **Temat dostępny w bazach danych**

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

#### **Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku**

[Warunki pracy](#)

[Pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia](#)

[Zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy](#)

[Zagrożenia związane z uciążliwością pracy](#)

[Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi](#)

[Ocena ryzyka zawodowego](#)